

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Nacionalni plan reagovanja

Priština, novembar 2023.

IZVRŠNI REZIME

Nacionalni plan reagovanja (NPR) pruža osnovnu doktrinu upravljanja vanrednim situacijama o načinu kako naša zemlja reaguje na sve vrste incidenata. Plan je izgrađen na osnovu skalabilnih, elastičnih i prilagodljivih koncepata utvrđenih u Integrisanom sistemu upravljanja vanrednim situacijama (ISUVS), sa ciljem usklađivanja glavnih uloga i odgovornosti na nacionalnom nivou. Strukture, uloge i odgovornosti opisane u ovom planu mogu se sprovoditi delimično ili u potpunosti u kontekstu pretnje ili opasnosti, u očekivanju značajnog događaja ili na reagovanje prema hitnoj situaciji ili trenutnom incidentu. Sprovođenje ovde opisanih struktura i procedura dozvoljava skalabilno reagovanje, pružanje specifičnih izvora i kapaciteta i nivo koordinacije prikladan za svaku vrstu incidenta.

Reagovanje prema katastrofama i vanrednim situacijama zahteva saradnju niz organizacija; što veći ili složeniji bude incident, to je veći broj i raznovrsnost organizacija koje moraju reagovati. Zamislite požar u urbanom području: vatrogasci predvode reakciju; na licu mesta su policijski službenici obezbeđujući kontrolu saobraćaja i pružajući bezbednost; osoblje hitne medicinske pomoći kontroliše, transportuje i distribuira povređene u obližnje bolnice; i lokalna neprofitabilna ili dobrovoljna organizacija pomaže raseljenim stanovnicima sa vitalnim uslugama. Za velike katastrofe, kao zemljotresi na primer, uključivanje elemenata struktura Centralne vlasti je neizbežno. Biznisi, dobrovoljne organizacije i drugi elementi privatnog sektora takođe su glavne zainteresovane strane, jer pružaju esencijalne usluge koje se trebaju obnoviti (povratiti) nakon incidenta. Plan pruža osnovu o načinu kako ove organizacije koordiniraju, integriraju i objedinjuju svoje reagovanje.

Razmere katastrofa i incidenata u poslednjih godina donele su stalne inovacije u operacijama reagovanja i naglasile su potrebu za dalji napredak da bi se izgradili elastični i održivi kapaciteti za odgovor na katastrofe sa učestalosti i razmera u rastu. Ova revidirana verzija NPR-a uključuje lekcije naučene iz ovih katastrofa i incidenata i deli najbolje prakse u razvoju.

Plan je strukturiran da pomogne jurisdikcijama, građanima, nevladinim organizacijama (NVO) i biznिसima da izrade planove za celu zajednicu, integriraju planove kontinuiteta funkcionisanja i da izgrade kapacitete za odgovor na neuspehe domino efekta između biznisa, lanaca snabdevanja i sektora infrastrukture, kao i da sarađuju sa privatnim sektorom i NVO-e da stabilizuju vitalne usluge zajednice i omoguće obnavljanje usluga u teškim incidentima.

Plan sada ažuriran opisuje načine za poboljšanje strukture koordiniranja i reagovanja i da bi podigao nivo spremnosti za velike incidente. Stabilizacija vitalnih usluga zajednice u velikim incidentima je od vitalnog značaja i izuzetno je teška. Zajednice se ne mogu suočiti ovim izazovima samo širenjem planova i povećanjem postojećih kapaciteta. Naprotiv, potrebni su novi mehanizmi za dopunu i integraciju onih postojećih i za olakšavanje međusektorske koordinacije, poštujući istovremeno uloge partnera privatnog sektora i autoriteta agencija na oba nivoa vlasti.

Ova ažurirana verzija plana, se bazira na pristupu reagovanja u prethodnom Nacionalnom planu reagovanja za adresiranje upravljanja vanrednim situacijama nacionalne bezbednosti. Strategija bezbednosti Kosova ističe da se mogući protivnici razvijaju sa kapacitetima i naprednim sposobnostima u naoružanju i opremi kroz inteligentno i hibridno ratovanje, što mogu pretiti kritičnu infrastrukturu naše zemlje. Ovi izazovi su iznad i iznad onih izazvanih zemljotresima, drugim prirodnim opasnostima ili kriminalno-terorističkim incidentima.

Inicijative u ovom planu adresiraju izazove koje rezultiraju za upravljanje posledicama na načine koji dopunjuju i podržavaju planove i koordinacione strukture vlade, privatnog sektora i drugih NVO-a.

sadržaja

I. UVOD	8
Sprovođenje Plana nacionalnog reagovanja	8
Izvršna ovlašćenja	9
Svrha	9
Delokrug	9
Ovlašćenja	10
Glavni koncepti	10
II. ULOGE I ODGOVORNOSTI ZA REAGOVANJE	11
Centralni i lokalni nivo	11
Predsednik opštine	11
Vlada	11
Ministarstvo unutrašnjih poslova	12
Ministarstvo odbrane	12
Ministarstvo inostranih poslova i dijaspore	12
Druge centralne institucije	12
Funkcije podrške u vanrednim situacijama	12
Nevladine i dobrovoljne organizacije	14
Privatni sektor	14
Uključivanje građana	14
III. KONCEPT RADNJE/OPERACIJE	15
Opšti	15
Opšta koordinacija centralnih aktivnosti upravljanja incidentom	15
Organizacione strukture	16
Osnovni organizacioni elementi NPR-a	16
Savet bezbednosti Kosova	16
Komiteti za koordinaciju politika (KKP)	16
Među-institucionalna grupa za upravljanje incidentima (MGUI)	17
Procedura MGUI-a	17
Operativni centar Ministarstva unutrašnjih poslova (OCMUP)	17
Operativni centar Agencije za vanredne situacije (OCAUVS)	18
Ujedinjeni poljski centar	18
Post-Komanda incidenta	18
Centar za oporavak od katastrofa (COK)	19

Tim za reagovanje u vanrednim situacijama	19
Proaktivno vladino reagovanje na katastrofalne događaje.....	19
Sprovođenje proaktivnih vladinih protokola	20
Vodeći principi za proaktivno vladino reagovanje	20
IV. RADNJE U OKVIRU UPRAVLJANJA INCIDENTOM	20
Obaveštenje i procena.....	20
Obaveze za izveštavanje	21
Zahtevi za pomoć od MUP-a.....	22
Radnje tokom incidenta.....	22
Demobilizacija	23
Izveštaj nakon radnje	23
V. KONTINUIRANO UPRAVLJANJE I ODRŽAVANJE PLANA	24
Održavanje plana.....	24

UVOD

Organizovanje Nacionalnog plana reagovanja

Nacionalni plan reagovanja sastoji se od elemenata prikazanih na slici 1 stranice u nastavku. Stavovi ispod objašnjavaju svaki element posebno.

- **Osnovni plan** uključuje svrhu, delokrug, uloge i odgovornosti, koncept razvoja operacija, specifične radnje za upravljanje vanrednim situacijama i uputstva za održavanje plana.
- **Prilozi** pružaju dodatne informacije o pojmovima, definicijama, skraćenicama i autoritetima.

Prateći aneksi

- **Finansijsko upravljanje** pruža uputstva za implementaciju NPR-a kako bi se obezbedilo da se fondovi u vezi sa vanrednim situacijama obezbeđuju brzo i u skladu sa zakonima, politikama, propisima i određenim standardima.
- **Međunarodna koordinacija** pruža uputstva za ispunjavanje odgovornosti koje se vežu sa međunarodnom koordinacijom u podršci vladinog reagovanja na domaćim incidentima nacionalnog karaktera.
- **Logističko upravljanje** opisuje okvir unutar kojeg radi funkcija opšte logistike upravljanja NPR-a.
- **Koordinacija privatnog sektora** ocrtava procese za obezbeđivanje integracije i efektivne koordinacije upravljanja vanrednim situacijama sa privatnim sektorom, uključujući i predstavnike sektora kritične infrastrukture.
- **Odnosi sa javnošću** opisuju procedure među-institucionalne komunikacije vanrednih situacija kako bi se omogućila koordinacija i vremenska distribucija informacija za javnost tokom incidenata sa nacionalnim karakterom.
- **Upravljanje dobrovoljcima i donacijama** obezbeđuje uputstva o funkcijama upravljanja dobrovoljcima i donacijama koje se odnose na incidente sa nacionalnim karakterom.
- **Bezbednost i zdravlje učesnika u reagovanju** detaljizira procese da bi se obezbedilo koordinisano i sveobuhvatno angažovanje o identifikaciji opasnosti za bezbednost i zdravlje osoba koje reaguju i implementaciji procedura za smanjenje ili eliminisanje bolesti ili povreda tokom aktivnostima upravljanja incidentima i reagovanja u vanrednim situacijama.

Slika 1: Organizovanje Nacionalnog plana reagovanja

Osnovni plan	
Prilozi	<ul style="list-style-type: none"> • Rečnik osnovnih pojmova • Spisak skraćenica • Ovlašćenja i reference
Aneksi FUVS-a	<ul style="list-style-type: none"> • FUVS 1 - Transport • FUVS 2 - Komunikacija • FUVS 3 - Javni i inženjerski radovi • FUVS 4 - Gašenje požara • FUVS 5 - Upravljanje vanrednim situacijama • FUVS 6 - Usluge masovnog zbrinjavanja i stanovanja • FUVS 7 - Podrška resursima • FUVS 8 - Medicinske usluge vanrednih situacija i javno zdravlje • FUVS 9 - Traganje i spašavanje • FUVS 10 - Reagovanje na opasne materije • FUVS 11 - Prirodni i poljoprivredni resursi • FUVS 12 - Energija • FUVS 13 - Javna bezbednost • FUVS 14 - Dugoročni oporavak zajednice • FUVS 15 - Spoljni odnosi
Prateći aneksi	<ul style="list-style-type: none"> • Finansijsko upravljanje (da se radi) • Međunarodna koordinacija (da se radi) • Logističko upravljanje (da se radi) • Koordinacija privatnog sektora (da se radi) • Javni odnosi (da se radi) • Upravljanje dobrovoljcima i donacijama (da se radi) • Bezbednost i zdravlje radnika (da se radi)
Aneksi o incidentima	<ul style="list-style-type: none"> • Katastrofalan incident • Incident opasnih materija

Aneksi o incidentima

Adresiraju neočekivane ili opasne situacije koje zahtevaju specijalizirano sprovođenje NPR-a. Aneksi o incidentima opisuju misije, politike, odgovornosti i procese koordinisanja koji usmeravaju interakciju javnih i privatnih entiteta angažovanih u upravljanje incidentima i operacije reagovanja u vanrednim situacijama tokom čitavog spektra mogućih opasnosti. Aneksi za incidente su kao u nastavku:

- **Aneksi o biološkim incidentima** opisuje aktivnosti upravljanja incidentima koji se odnose na incidente biološkog terorizma (mikroorganizmi), kao i izbijanje zaraznih bolesti (epidemije) sa visokom opasnošću.
- **Aneks za katastrofalne incidente** postavlja strategiju za implementaciju i koordinaciju intenzivnog nacionalnog reagovanja na katastrofalne incidente.
- **Aneks o poljoprivrednim i prehrambenim incidentima** opisuje aktivnosti upravljanja incidentima koji se odnose na velike katastrofe, terorističke napade ili druge vanredne situacije koje uključuju nacionalni sistem poljoprivrede i hrane.
- **Aneks o nuklearnim/radiološkim incidentima** opisuje aktivnosti upravljanja incidentima koji se odnose na nuklearne/radiološke incidente.
- **Aneks o incidentima sa opasnim materijama** opisuje aktivnosti upravljanja incidentima koji se odnose na incidente zagađenja od opasnih materija i goriva, a koji imaju nacionalni karakter.
- **Aneks o sprovođenju Zakona i istrazi terorističkih incidenata** opisuje strukture i procese koordinisanja sprovođenja zakona i kriminalnih istraga u reagovanju na terorističke događaje.

I. UVOD

Od stupanja na snagu Plana nacionalnog reagovanja (NPR) u decembru 2010. godine, nacionalni izveštaji upravljanja vanrednim situacijama/incidentima u zemlji se korenito promenio kao posledica poslednjih zbivanja u ovom pravcu. Sadašnja preteća životna sredina uključuje ne samo tradicionalni spektar prirodnih, tehnoloških i onih opasnosti od faktora čoveka (kao što su: poljski i urbani požari, poplave, curenje ulja, curenje opasnih materija, saobraćajne nesreće, zemljotresi, oluje, epidemije i poremećaji u infrastrukturi i kritičnim resursima), ali i smrtonosnom arsenalu različitih hemijskih, bioloških, radioaktivnih i nuklearnih oružja, oružja za masovno uništenje i sajber napade. Posledice od katastrofa na Kosovu tokom godina bile su različitih profila opasnosti kao: poplave, jake snežne padavine, lavine, suše, klizišta zemljišta, odroni stena, oluje, šumski požari, zemljotresi, epidemije, pandemije, bolesti životinja, itd.

Poplave u slivu Beli Drim se dešavaju svake dve do tri godine. Između novembra 2007. i juna 2008., tri poplave raselile su 3.500 ljudi iz svojih domova. Događaji teških poplava bile su tokom 2010., 2012., 2014., 2021., 2023. godine. Prosečna godišnja populacija pogođena od poplava je oko 10.000 lica, a godišnji prosek pogođenog BDP-a je oko 50 miliona evra. Klimatske promene na Kosovu dovele su do povećanja intenziteta i učestalosti ekstremnih događaja padavina kao jaka kiša sa olujama i sušama, posebno od 1980. godina.

Brze poplave postaju sve češće u planinskim i onim urbanim područjima, dok se poplave od reka dešavaju češće u ravninama i nizinama. Visoke temperature, sada i nadalje sa velikom verovatnoćom uzrokovace toplotne valove i požare u šumama, degradaciju ekosistema i smanjene usluga ekosistema, povećanje i nove oblike zagađenja, vezana sa vodom i bolestima. Ova odvijanja povećavaju opasnost za ekonomsku aktivnost, infrastrukturu, energetska bezbednost i zdravlje ljudi. Kosovo je veoma osetljivo na klimatske promene pošto dva od njegova najvažnija ekonomska sektora - poljoprivreda i šumarstvo - ovisna su od klime.

Epidemiološke opasnosti, kao trovanja vodom, trovanja hranom, pandemijska gripa, hemoragična groznica Krimskog Konga, bruceloza, tularemija i nedavno pandemija Covid-19, neke su od glavnih opasnosti koje su ugrozile i pogodile javno zdravlje građana Republike Kosova. Isto tako, i bolesti životinja kao: besnilo, antraks, klasična svinjska gripa, atipična gripa živina, kvrgava bolest krava i druge, su neke od opasnosti koje su, pored životinja, ugrozile i pogodile i javno zdravlje na Kosovu.

Sprovođenje Plana nacionalnog reagovanja

Nacionalni plan reagovanja je osnovni operativni plan za upravljanje incidentima. On postavlja strukture, koordinacione procese i protokole nacionalnog nivoa, koji će se inkorporirati u određene sveobuhvatne i specifične planove za incidente svih vrsta, koji su namenjeni za implementaciju ovlašćenja i specifičnih statusnih odgovornosti različitih ministarstava i agencija u posebnim kontingentnim scenarijima. Ovi planovi su povezani sa NPR-om u kontekstu incidenata nacionalnog karaktera, ali ostaju kao nezavisni dokumenti na činjenici što pružaju detaljne protokole za reagovanje na rutinske incidente, koje se normalno upravljaju od vladine agencije, bez potrebe koordinacije Ministarstva unutrašnjih poslova.

NPR je uvek na snazi i određeni njegovi elementi se mogu sprovesti prema potrebi, za jačanje i poboljšanje reagovanja na osnovnim principima elastičnosti i proširenja.

Izvršna ovlašćenja

NPR se u njegovoj celini ne meša u nijedno ovlašćenje/mandat/autoritet centralnih i lokalnih institucija.

Svrha

NPR je vodič za način kako naša zemlja reaguje na sve vrste katastrofa i vanrednih situacija. NPR je izgrađen na skalabilnim, elastičnim i prilagodljivim konceptima utvrđenih u Integrisanom sistemu upravljanja vanrednim situacijama (ISUVS). Da bi uskladio glavne uloge i odgovornosti u celoj zemlji, NPR ocrtava posebna ovlašćenja i najbolje prakse za upravljanje incidentima koji se kreću od onih ozbiljnih, ali čisto lokalnih do onih katastrofalnih i nacionalnih u prostiranju.

Pojam “reagovanje“ korišćen u NPR-u uključuje neposredne radnje za spašavanje života, zaštitu materijalnih dobara i životne sredine i ispunjavanje elementarnih ljudskih potreba. Reagovanje takođe uključuje i sprovođenje hitnih planova i radnji za podršku fazi oporavka. NPR opisuje doktrinu za upravljanje svih vrsta katastrofa ili vanrednih situacija, bez obzira na njihov stepen, opseg i komplikacije.

Koristeći Integrisani sistem za upravljanje vanrednim situacijama (ISUVS 2010.), postavlja mehanizme za:

- Integraciju aktivnosti povezanih za reagovanje i oporavak od incidenata;
- Pобољшanje koordinacije i integracije partnera centralnih, regionalnih, lokalnih, struktura privatnog sektora i onih nevladinih;
- Povećanje na maksimum efikasnog korišćenja resursa potrebnih za efektivno upravljanje incidentima i zaštitu kritične infrastrukture;
- Upravljanje komunikacijom i povećanje svesti o situaciji;
- Olakšavanje korišćenja uzajamne hitne pomoći i centralne hitne podrške za lokalni nivo;
- Obezbeđivanje proaktivnog i integrisanog centralnog reagovanja za katastrofalne događaje, i
- Adresiranje veza sa drugim centralnim planovima upravljanja incidentima i reagovanja u vanrednim situacijama za posebne vrste incidenata i opasnosti.

Delokrug

NPR pokriva celi niz složenih zahteva i promenjivih na konstantan način, u predviđanju ili reagovanju na prirodne i druge katastrofe. NPR, takođe obezbeđuje osnove za pokretanje aktivnosti dugoročnog oporavka zajednice i aktivnosti sprečavanja.

NPR postavlja institucionalne i međuinstitucionalne mehanizme za uključivanje Vlade (MUP-a, kao Vladin koordinator) u operacijama upravljanja incidentima. Ovo uključuje koordiniranje struktura i procesa za incidente koji zahtevaju:

- Centralnu podršku za opštine;
- Među-institucionalna podrška centralnog nivoa;
- Vršenje neposrednih centralnih ovlašćenja i odgovornosti, prema zakonu; i
- Integracija privatnog i javnog sektora u upravljanju incidentima.

NPR pravi razliku između incidenata koji zahtevaju koordinaciju od MUP-a, incidenata određenih kao Incidenti nacionalnog karaktera i većine incidenata koji se dešavaju za svaki dan, kojima upravljaju nadležne institucije preko ovlašćenja i drugih postojećih planova.

Šta više, NPR:

- Prepoznaje i uključuje različite mandate i ovlašćenja vladinih ministarstava i agencija, lokalne uprave i regionalnih operativnih struktura i organizacija privatnog sektora u upravljanju incidentima.
- Precizira u detaljima posebne uloge i odgovornosti Ministarstva unutrašnjih poslova, Državnog tužioca, Ministarstva pravde, Ministarstva odbrane, Ministarstva inostranih poslova i dijaspore i drugih ministarstava i agencija uključenih u upravljanje incidentima u okviru ISUVS.
- Postavlja međuinstitucionalne organizacione strukture i procese potrebne za sprovođenje autoriteta, uloge i odgovornosti ministra unutrašnjih poslova u svojstvu “Vladinog koordinatora“ za upravljanje domaćim incidentima.

NPR je sprovodljiv za sva vladina ministarstva i agencije, koje se pozivaju prema potrebi da pruže pomoć ili razviju operacije u kontekstu trenutnih ili mogućih incidenata nacionalnog karaktera.

Ovlašćenja

NPR ne prenosi nijedno novo ovlašćenje na Ministra unutrašnjih poslova ili na bilo kojeg drugog vladinog službenika. Tačnije, NPR postavlja koordinacione strukture, potrebne procese i protokole za integraciju ovlašćenja i politike različitih vladinih ministarstava i agencija, u zajednički okvir za radnje uključivanja aktivnosti sprečavanja, pripravnosti, reagovanja i oporavka.

Glavni koncepti

Glavni koncepti odraženi u PRN, su kao u nastavku:

- Sistematsko i koordinirano upravljanje incidentima uključujući protokole za:
 - izveštavanje incidenata;
 - koordinirane radnje;
 - upozorenje i obaveštavanje;
 - mobiliziranje vladinih resursa za dopunu postojećih centralnih i lokalnih kapaciteta;
 - radnju pod različitim pretnjama ili različitim nivoima; i
 - integracija funkcija upravljanja krizama i njihovih posledica.
- Proaktivno obaveštavanje i dislociranje centralnih resursa na predviđanje katastrofalnog događaja ili reagovanja na njega u koordinaciji i saradnji sa strukturama lokalnog nivoa i privatnog sektora, kada je moguće.
- Organizovanje među-institucionalnih napora za smanjenje šteta, vraćanje pogođenih područja u stanje pre incidenta ako je moguće i / ili sprovođenje programa za olakšavanje slabosti ispred budućih događaja.
- Koordinacija komunikacije u incidentu, bezbednost i zdravlje osoba reagovanja, uključivanje privatnog sektora i drugih aktivnosti, koje su uobičajene za većinu incidenata (vidi prateće anekse).

- Organizovanje funkcija podrške u vanrednim situacijama (FPVS-a) da bi se pomogla distribucija resursa, sredstava i esencijalne centralne pomoći.
- Obezbeđivanje mehanizama za koordinaciju, komunikaciju i razmenu informacija u vertikalnoj i horizontalnoj ravni u reagovanju na pretnje ili incidente.
- Olakšavanje vladine podrške za ministarstva i agencije koje rade pod njihovim ovlašćenjima.
- Izrada dopunskih operativnih, taktičkih i onih specifičnih procedura i planova, za očekivane opasnosti.
- Obezbeđivanje osnove za koordinaciju planiranja, obuka, vežbi, procena, koordinacijama i razmenu informacija između glavnih aktera.

II. ULOGE I ODGOVORNOSTI ZA REAGOVANJE

Centralni i lokalni nivo

Pripadnici policije, vatrogasno-spasilačke službe, javnog zdravlja i hitne pomoći, upravljanja vanrednim situacijama, javnih usluga, životne sredine i drugo osoblje, obično su prvi koji stignu na mesto incidenta, i poslednji koji odlaze otuda.

Kada se preopterete ili iscrpe lokalni resursi i kapaciteti, predsednici opština mogu zahtevati podršku vlade, nakon preliminarne procene realizovanih šteta u saradnji sa Agencijom za upravljanje vanrednim situacijama (AUVS) Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP). Odgovornosti u nastavku su odgovornost predsednika opštine.

Predsednik opštine

Kao izvršni direktor opštine, predsednik je odgovoran za javnu bezbednost i blagostanje građana u toj opštini. Predsednik:

- Odgovoran je za koordinaciju opštinskih resursa za adresiranje celokupnog spektra radnji sprečavanja, spremnosti, reagovanja i oporavka od incidenata u kontekstu svih opasnosti, uključujući prirodne katastrofe i druge katastrofe;
- Obezbeđuje vođstvo i igra ključnu ulogu u komunikaciji sa javnošću i pomaganju ljudima, biznisa i organizacija u suočavanju sa posledicama bilo koje vanredne situacije unutar jurisdikcijama opštine;
- Podstiče učešće u uzajamnoj pomoći i vrši svoju vlast da uđe u sporazumima o uzajamnoj pomoći sa drugim opštinama; Zahteva vladinu pomoć kada se proceni da će opštinski kapaciteti biti nedovoljni ili iscrpljeni.

Vlada

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Ministar unutrašnjih poslova odgovoran je za koordinaciju vladinih operacija unutar zemlje da se pripreme, reaguju i oporave od prirodnih i drugih katastrofa. Ministar unutrašnjih poslova je "vladin koordinator" za upravljanje domaćim incidentima. U ovom svojstvu, ministar je takođe odgovoran za koordinaciju vladinih resursa korišćenih u reagovanju i oporavku od prirodnih i drugih katastrofa ako i kada se sprovodi jedan od četiri uslova u nastavku:

1. Ministarstvo ili vladina agencija u akciji (prema svojim vlastima) zatražila je pomoć Vlade;
2. Lokalni resursi su preopterećeni i tražena je vladina pomoć;
3. Više od jednog ministarstva ili agencije duboko je uključeno u reagovanju na incident; ili
4. Ministar je naložen od Premijera da preuzme odgovornost za upravljanje incidentom.

Ministarstvo odbrane

Ministar odbrane (MO) ovlašćuje podršku KSB-a civilnim vlastima za domaće incidente. Komandant KBS-a održava komandnu vlast KSB-a u svim situacijama i operacijama.

Ministarstvo inostranih poslova i dijaspore

Ministarstvo inostranih poslova i dijaspore (MIPD) ima odgovornosti međunarodne koordinacije.

Druge centralne institucije

Tokom incidenta nacionalnog karaktera, ministarstva i druge vladine agencije mogu igrati primarnu, koordinirajuću ili pomoćnu ulogu, u zavisnosti od svojih resursa i prirode incidenta. U situacijama kada određena vladina agencija ima pravna ovlašćenja i odgovornost za vođenje ili upravljanje glavnim aspektima reagovanja, ta agencija je deo centralnog rukovodstva.

Neke vladine agencije sa zakonskom odgovornošću i ovlašćenju, takođe mogu učestvovati u Zajedničkoj komandi u Post-komandi incidenta (PKI). Ministarstva i vladine agencije učestvuju u strukturi Funkcije podrške u vanrednim situacijama (FUVS), kao koordinatori glavnih ili pratećih agencija, od kojih se zahtevalo da podrže aktivnosti upravljanja određenim incidentom.

Funkcije podrške u vanrednim situacijama

NPR koristi funkcionalni pristup, koji spaja kapacitete vladinih ministarstava i agencija, Crvenog krsta Kosova (CKK) i privatnog sektora u FUVS, da obezbedi planiranje, podršku, resurse, sprovođenje programa i hitne usluge koje mogu trebati najviše tokom Incidenata nacionalnog karaktera. Reagovanje vlade na trenutne ili potencijalne incidente nacionalnog karaktera na tipičan način se obezbeđuje putem potpunog ili delimičnog aktiviranja odgovarajuće strukture FUVS-a. FUVS služe kao mehanizam za koordinaciju za obezbeđivanje pomoći za vlasti lokalnog nivoa ili za ministarstva i agencije koje obavljaju misije primarne centralne odgovornosti. FUVS obezbeđuje dopunsko osoblje za Situacioni centar Saveta bezbednosti Kosova (SCSBK), Operativni centar Ministarstva unutrašnjih poslova (OCMUP), Operativni centar Agencije za upravljanje vanrednim situacijama (OCAUVS), Hitne operativne centre 112 (HOC 112) Agencije za upravljanje vanrednim situacijama, Ujedinjenog poljskog centra (UPC) i Post-komandu incidenta (PKI) prema potrebi, što diktira određena situacija.

Svako FUVS je sastavljen od primarnih agencija i agencija za podršku. NPR utvrđuje primarne agencije na osnovu njihovih ovlašćenja, resursa i kapaciteta, dok se agencije za podršku utvrđuju na osnovu resursa i kapaciteta u određenoj funkcionalnoj oblasti. Oblast svakog FUVS je rezimiran na slici 2 naredne stranice.

Slika 2: Funkcije podrške u vanrednim situacijama

Funkcija	Delokrug
FUVS 1 - Transport	<ul style="list-style-type: none"> • Upravljanje i kontrola vazduhoplovstva/ vazdušnog prostora • Bezbednost transporta • Popravka i obnova saobraćajne infrastrukture • Ograničenja kretanja • Procena štete i efekat uticaja
FUVS 2 - Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinacija sa industrijama telekomunikacione i informacione tehnologije • Popravka i obnova telekomunikacione infrastrukture • Zaštita, popravka i održavanje nacionalnih resursa informacionih tehnologija • Neometana komunikacija unutar centralnih struktura upravljanja i reagovanje prema incidentima
FUVS 3 - Javni radovi i inženjering	<ul style="list-style-type: none"> • Zaštita i popravka u vanrednim situacijama infrastrukture • Obnova infrastrukture • Inženjerske usluge i upravljanje gradnjama • Ugovorena podrška u vanrednim situacijama za usluge spašavanja života i životnog blagostanja
FUVS 4 - Gašenje požara	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinacija centralnih vatrogasnih aktivnosti • Podrška operacijama gašenja poljskih požara, ruralnih i urbanih
FUVS 5 - Upravljanje vanrednim situacijama	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinacija napora reagovanja i upravljanja incidenta • Izdavanje određivanja misija • Resursi i ljudski kapital • Planiranje radnji o incidentu • Finansijsko upravljanje
FUVS 6 - Masovna briga, hitna pomoć, sklonište i humana usluga	<ul style="list-style-type: none"> • Masovna briga • Hitna pomoć • Sklonište od katastrofe • Humane usluge
FUVS 7 - Upravljanje logistikom i podrška resursima	<ul style="list-style-type: none"> • Sveobuhvatni nacionalni logistički kapaciteti planiranja, upravljanje i logističke održivosti • Podrška resursima (radni prostor, kancelarijska oprema i snabdevanja, usluge ugovaranja, itd.)
FUVS 8 - Javno zdravlje i medicinske usluge	<ul style="list-style-type: none"> • Javno zdravlje • Medicina • Usluge mentalnog zdravlja • Pogrebne usluge
FUVS 9 - Traganje i spašavanje	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoć za spašavanje života • Operacije potrage i spašavanja
FUVS 10 - Reagovanje na ulja i opasne materijale	<ul style="list-style-type: none"> • Reagovanje na ulja i opasne materije (hemijske, biološke, radiološke, itd.) • Kratkoročno i dugoročno čišćenje životne sredine
FUVS 11 - Poljoprivredni i prirodni resursi	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoć u hrani • Reagovanje na bolesti životinja, biljaka i insekata • Bezbednost hrane • Zaštita prirodnih, kulturnih resursa i istorijskih bogatstva • Bezbednost i blagostanje kućnih životinja
FUVS 12 - Energija	<ul style="list-style-type: none"> • Procena, popravka i obnova energetske infrastrukture • Koordinacija usluga energetske industrije • Energetske prognoze
FUVS 13 - Javna bezbednost	<ul style="list-style-type: none"> • Bezbednost prostora i resursa • Planiranje za bezbednost i pomoć tehničkih resursa

	<ul style="list-style-type: none"> • Podrška javnoj bezbednosti • Podrška kontroli pristupa, saobraćaja i gužve
FUVS 14 - Dugoročni oporavak zajednice	<ul style="list-style-type: none"> • Procena udarnog efekta na društvenu i ekonomsku zajednicu • Pomoć u dugoročnom oporavku zajednica lokalnog nivoa i privatnog sektora • Analiziranje i pregled realizacije programa olakšanja
FUVS 15 - Spoljna pitanja	<ul style="list-style-type: none"> • Uputstva za hitno javno informisanje i zaštitne radnje • Odnosi sa medijima i zajednicom • Parlamentarna i međunarodna pitanja

Nevladine i dobrovoljne organizacije

NVO-i saraduju sa prvim osobama koje reaguju, vlasti oba nivoa, agencija i drugih organizacija koje pružaju usluge pomoći za podršku života, smanjuju fizičke i emocionalne bolove i podržavaju oporavak žrtava katastrofe kada pomoć nije moguća iz drugih izvora. Na primer, CKK je NVO koja pruža pomoć na lokalnom nivou i takođe koordinira element masovne brige FUVS 6.

Dobrovoljne organizacije pružaju značajne kapacitete u naporima za upravljanje incidentima i reagovanja prema njima na oba nivoa.

Privatni sektor

Primarne i prateće agencije koordiniraju se sa privatnim sektorom za efektivnu razmenu informacija, formiranje pravaca delovanja i uključivanje resursa na raspolaganju za sprečavanje, pripremu, reagovanje i oporavak od incidenata nacionalnog karaktera. Šta više, ministar unutrašnjih poslova koristi savetodavnu grupu privatnog sektora, sa širokim prisustvom, da obezbedi savete o upravljanju incidentima i reagovanja u vanrednim situacijama, koja pogađaju njihov delokrug. Uloge, odgovornosti i učešće privatnog sektora tokom incidenata nacionalnog karaktera variraju na osnovu prirode organizovanja, vrste i efekta incidenta.

Odgovornosti: Organizacije privatnog sektora podržavaju NPR-a (dobrovoljno ili pokorno, prema zakonima i propisima na snazi), razmenivši informacije sa vladom, identifikujući opasnosti, vršeći procene slabosti, izradivši planove za reagovanje u vanrednim situacijama i kontinuitetu delatnosti, podižući njihove ukupne spremnosti, sprovodeći odgovarajuće programe sprečavanja i zaštite i poklonivši ili obezbedivši dobara i usluga kroz ugovorne sporazume za pomoć u reagovanju i oporavka od incidenata. Prema zakonima i propisima na snazi, određenim organizacijama se zahteva da preuzmu troškove planiranja i reagovanja prema incidentima neovisno od njihovog uzroka. U slučajevima incidenata nacionalnog karaktera, od ovih organizacija privatnog sektora se očekuje da mobiliziraju i angažuju potrebne resurse na raspolaganju, u skladu sa svojim planovima da adresiraju posledice incidenta u njihovim vlastitim prostorijama, ili incidenata za koje su, na neki način, odgovorne.

Funkcionalna koordinacija: Primarne agencije svakog FUVS, održavaju radne odnose sa svojim odgovarajućim partnerima privatnog sektora, kroz partnerske komitete ili druge načine.

Uključivanje građana

Snažno partnerstvo sa građanskim grupama i organizacijama, obezbeđuje podršku za sprečavanje, spremnost, reagovanje, oporavak i olakšavanje upravljanja incidentima.

Crveni krst Kosova ujedinjuje ove grupe i fokusira napore pojedinaca kroz obrazovanje, obuku i dobrovoljnih usluga, da bi pomogao u stvaranju bezbednijih, jačih i bolje pripremljenih zajednica, za adresiranje pretnje terorizma, kriminala, pitanja javnog zdravlja i katastrofa svih vrsta.

Lokalni saveti za bezbednost u zajednici, sprovode programe osvešćivanja građana, koji uključuju podizanje Timova za reagovanje u vanrednim situacijama (TRVS).

III. KONCEPT RADNJE/OPERACIJE

Opšti

Ovaj deo opisuje strukture, procese i koordinacione protokole angažovane za upravljanje incidentima nacionalnog karaktera. Namenjene su da omoguće sprovođenje vladinih obaveza, kroz odgovarajućih vladinih ministarstava i agencija, te da integrišu angažmane opština, regionalnih operativnih struktura, NVO-a i privatnog sektora u sveobuhvatan nacionalni pristup na upravljanje incidentima u našoj zemlji.

Prethodni osnovni uslov Zakona o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda i NPR-a je da se: incidenti uopšte suoče na najniže mogućim administrativnim nivoom. Policija, vatrogasci, javno zdravlje, upravljanje vanrednim situacijama i drugo osoblje odgovorni su za upravljanje incidentima na lokalnom nivou. Normalno, u većini incidenata, lokalni resursi i uzajamne međuopštinske pomoći obezbeđuju prvu liniju reagovanja u vanrednim situacijama i podrške za upravljanje incidentom.

Kada je trenutni ili mogući incident takvih razmera, širine i složenosti da se na osnovu kriterijuma određenih u ovom planu smatra incidentom nacionalnog karaktera, Ministarstvo unutrašnjih poslova, u koordinaciji sa drugim vladinim ministarstvima i agencijama, pokreće radnje za sprečavanje, pripremanje, reagovanje i oporavak od incidenta. Ove radnje se preduzimaju u saradnji sa lokalnim, nevladinim i subjektima privatnog sektora prema određenoj pretnji ili incidentu.

Opšta koordinacija centralnih aktivnosti upravljanja incidentom

Premijer vodi državu u efektivnom reagovanju i obezbeđuje da se neophodni resursi angažuju brzo i sa punom efikasnošću kod svih incidenata nacionalnog karaktera. Prema potrebi, saziva među-institucionalne sastanke da bi koordinirao pitanja politika i akcionih strategija.

Tokom aktuelnih ili mogućih incidenata nacionalnog karaktera, koordinacija svih vladinih aktivnosti u podršci upravljanja incidentom vrši se preko Ministarstva unutrašnjih poslova. Ministarstva i druge vladine agencije imaju svoje vlasti i odgovornosti za upravljanje incidentima i reagovanje u vanrednim situacijama prenose unutar ovog koordinacionog okvira.

Koordinacija upravljanja incidentom i izgradnja toka radnje strateškog nivoa pomaže se od Međuinstitucionalne grupe za upravljanje incidentom (MGUI), koja istovremeno služi i kao savetodavno telo za Ministra unutrašnjih poslova u svojstvu Vladinog koordinatora. Pitanja koja za rešavanje izvan autoriteta Ministra unutrašnjih poslova referišu se za rešavanje odgovarajućeg subjekta u Kancelariji premijera.

Na regionalnom operativnom planu, koordinacija i podrška među-institucionalnih resursa za incident, obezbeđuje se od OCVS 112. Na terenu, Ministar unutrašnjih poslova zastupa se od Delegiranog službenika ministra (DSM). Sveobuhvatna vladina podrška za komandnu strukturu na licu mesta koordinira se preko Ujedinjenog poljskog centra (UPC).

OCVS 112 koordinira regionalne napore reagovanja, postavlja vladine prioritete i sprovodi lokalni program podrške dok se osnuje UPC.

UPC je privremeni vladin subjekt osnovan na lokalnom nivou radi koordinacije operativnih aktivnosti vladine pomoći za pogođeni region ili opštinu tokom incidenata nacionalnog karaktera.

Okvir kreiran od ovih koordinacionih struktura namenjen je da prilagodi različite uloge koje vlada igra tokom incidenta, bilo to podrška vlade (kroz regionalne operativne strukture za lokalne vlasti); međuinstitucionalna podrška; ili direktno sprovođenje vladinih ovlašćenja i odgovornosti upravljanja incidentima, kada je u skladu sa zakonom. Ova struktura takođe uključuje dvostruke uloge i odgovornosti Ministra unutrašnjih poslova za koordinaciju operacija i resursa u kontekstu upravljanja incidentima.

Organizacione strukture

Nacionalna struktura za upravljanje incidentima postavlja jasan tok komunikacije i koordinacije od lokalnog (taktičkog) nivoa do regionalnog (operativnog) nivoa i do centralnog (strateškog) nivoa. (*Za detaljne informacije, pogledajte Prilog 1: Nacionalna organizaciona struktura za upravljanje incidentima*).

Osnovni organizacioni elementi NPR-a

Ovaj deo plana razrađuje glavne organizacione elemente u strukturi za vladinu koordinaciju NPR-a. Uključena u razradu su specijalni timovi i druge prateće komponente, i subjekte vladinog nivoa.

Savet bezbednosti Kosova

Prema Zakonu o osnivanju Saveta bezbednosti Kosova, Savet bezbednosti Kosova ima savetodavnu ulogu u svim pitanjima koja se vežu na bezbednost Kosova i njegov doprinos za regionalnu stabilnost. SBK preporučuje politike i strategije za bezbednost i pruža informacije i procene bezbednosnog stanja na Kosovu, da bi omogućile Vladi Republike Kosova donošenje odgovarajućih odluka u vezi sa bezbednosnim pitanjima.

Sekretarijat Saveta bezbednosti Kosova (SSBK)

SSBK obezbeđuje da se domaći i međunarodni naponi za upravljanje incidentima koordiniraju bez poteškoća.

Komiteti za koordinaciju politika (KKP)

KKP-i koordiniraju pitanja politika kao deo procesa Vlade. KKP-i se mogu sazvati na zahtev bilo koje agencije članice komiteta na osnovama vanrednih situacija bazirana na pretnji, incidentu nacionalnog karaktera ili bilo kojeg političkog pitanja hitne prirode.

Među-institucionalna grupa za upravljanje incidentima (MGUI)

MGUI je multi-institucionalni koordinacioni subjekt nivoa centralne kancelarije, koji pomaže u strateškom upravljanju domaćim incidentima za incidente nacionalnog karaktera. Ministar unutrašnjih poslova aktivira MGUI na osnovu prirode, oštine i složenosti pretnje ili incidenta. Ministar unutrašnjih poslova može aktivirati MGUI za događaje visokog profila, širokog stepena koji predstavljaju terorističke mete velike verovatnoće dešavanja i u situacijama visokih pretnji. MGUI je sastavljena od visokih predstavnika segmenata MUP-a, ministarstava i drugih vladinih agencija, i NVO-ima, prema potrebi.

Članstvo u MGUI je elastično (modularno) i može se podiči slučajevima ili organizovati za određeni zadatak da bi se obezbedila stručnost specifičnih oblasti, potrebne za specifičnu pretnju ili određeni incident. *(Za detaljnije informacije pogledajte Prilog 2: Sastav, dužnosti i odgovornosti MGUI-a).*

Procedura MGUI-a

Procedure koje rukovode utvrđivanje, aktiviranje, vraćanje, prikupljanje i operativnu interakciju članova MGUI-a, biće razvijene u sporazumu sa drugim vladinim ministarstvima i agencijama i biće objavljene od Ministarstva unutrašnjih poslova u posebnom dokumentu.

Operativni centar Ministarstva unutrašnjih poslova (OCMUP)

OC MUP-a je glavni centralni čvor za upravljanje domaćim incidentima, operativnom koordinacijom i realni pregled situacije. OC MUP-a je međuinstitucionalni mehanizam sa 24/7 pozicijom, koji spaja izveštaje struktura za sprovođenje zakona, hitnog reagovanja i privatnog sektora. OC MUP-a pomaže razmenu informacija i operativnu koordinaciju bezbednosti zemlje sa drugim centralnim, regionalnim, lokalnim i nevladinim OC.

Uloge i odgovornosti OC MUP-a uključuju:

- Postavljanje i održavanje veza u realnom vremenu komunikacije sa drugim OC centralnim na nacionalnom nivou, kao i sa odgovarajućim OC regionalnim, lokalnim, nevladinim i sa odgovarajućim elementima privatnog sektora;
- Održavanje komunikacije sa subjektima kritične infrastrukture i razmenu informacija o glavnim resursima privatnog sektora;
- Održavanje komunikacije sa centralnim službenicima za upravljanje incidentima;
- Koordinaciju odgovarajućih resursa za upravljanje domaćim incidentima i sprečavanju terorističkih akata;
- Obezbeđivanje realnog pregleda domaće situacije, zajedničkog operativnog pregleda i podrške MGUI-a;
- Radnju kao primarni kanal Centra za situacije Kancelarije premijera i MGUI-a za realni pregled situacije u zemlji.

OC MUP-a sastoji se od operativnog centra nadzora i koordinacije 24/7 mnogih agencija i integrisani elementi segmenta analize informacija i zaštite kritične infrastrukture kao i segmenta spremnosti i reagovanja u vanrednim situacijama. Ovi elementi rade u uskoj koordinaciji da bi adresirali analiziranje informacija i koordinaciju aktivnosti reagovanja.

Operativni centar Agencije za vanredne situacije (OCAUVS)

OCAUVS je vrlo institucionalni centar koji obezbeđuje opštu koordinaciju centralnog reagovanja za incidente nacionalnog karaktera i sprovođenje programa za upravljanje u vanrednim situacijama. AUVS održava OCAUVS kao funkcionalne komponente OCMUP-a u podršci operacijama upravljanja incidentima. OCAUVS nadzori moguće ili incidente u razvoju nacionalnog karaktera i podržava napore regionalnih i poljskih komponenti. Funkcija OCAUVS-a u podršci planiranju i koordinaciji operacija upravljanja incidentima uključuje:

- Nadzor spremnosti nacionalnog nivoa timova i resursa za reagovanje u vanrednim situacijama;
- U koordinaciji sa COVS 112, vrši iniciranje određenih zadataka za misije ili sporazume o kompenzaciji za aktiviranje ministarstava i drugih centralnih agencija;

- Aktiviranje i raspoređivanje subjekata nacionalnog nivoa, kao što su Timovi reagovanja u vanrednim situacijama (TRVS);
- Koordinacija i podrška centralnom reagovanju na trenutne ili moguće incidente Nacionalnog karaktera;
- Obezbeđivanje upravljanja objektima, snabdevanja i poljskom opremom;
- Koordinacija, operativno reagovanje i planiranje podele resursa sa odgovarajućim vladinim ministarstvima i agencijama, OCVS 112 i UPC-a;
- Praćenje i upravljanje dodelom centralnih resursa;
- Sakupljanje, procena i distribucija informacija u vezi sa reagovanjem na incident i stanjem resursa; i
- Sastavljanje i distribuiranje upozorenja i operativnih naređenja u koordinaciji sa ostalim elementima OCMUP-a.

Štaviše, OCAUVS rešava sukobe centralne podrške sa resursima i drugim pitanjima sprovođenja dostavljenih od UCF-a. Ona pitanja, koja se ne mogu rešiti od OCAUVS upućuju se kod MGUI.

Ujedinjeni poljski centar

Ujedinjeni poljski centar (UPC) je multi-institucionalni koordinacioni centar osnovan na lokalnom planu. UPC obezbeđuje središnje mesto za koordinaciju mehanizama centralnog, regionalnog, lokalnog, nevladinog i privatnog sektora sa primarnom odgovornošću za reagovanje na pretnje i za podršku u incidentu. UPC omogućava efektivnu i efikasnu koordinaciju centralnih radnji u vezi sa sprečavanjem, reagovanjem i oporavkom od incidenta. *(Za detaljnije informacije, pogledajte Prilog 3: Organizaciona struktura UPC-a tokom katastrofa).*

Post-Komanda incidenta

Taktički nivo organizovanja na licu mesta za komandu i upravljanje incidentom postavljen je u Post-Komandi incidenta (PKI). Normalno, PKI je sastavljen od određenih službenika za upravljanje incidentom i osoba koje reaguju iz centralnih agencija, regionalnih operativnih struktura i lokalnih usluga, kao i iz privatnog sektora i nevladinih organizacija. Kada su uključeni više komandnih autoriteta, PKI se može rukovoditi od Ujedinjene komande, sastavljena od službenika koji imaju legalna ovlašćenja ili funkcionalnu odgovornost o incidentu. Ujedinjena komanda obezbeđuje direktno kontrolu taktičkih operacija na licu

mesta i pomaže Sistem Komande Incidenta (SKI-a), ISUVS-a gde se uključuju sektori operative, planiranja, logistike i finansija/administracije.

PKI se obično postavlja na ili u blizini mesta incidenta. Mesto se odabire od institucije, koja ima primarnu legalnu vlast za upravljanje incidentom na ovom nivou. Generalno, za svaki incident se podiže po jedan PKI.

Centar za oporavak od katastrofa (COK)

Kada se podiže, u koordinaciji sa regionalnim operativnim strukturama i lokalnim vlastima, COK je satelitska komponenta UPC-a i obezbeđuje centralni prostor gde se lica pogođena od katastrofe mogu opremiti sa informacijama u vezi sa programima pomoći za oporavak od katastrofa iz različitih centralnih, lokalnih organizacija, privatnog sektora i dobrovoljnih organizacija.

Tim za reagovanje u vanrednim situacijama

TRVS je glavna među-sektorska grupa koja dopunjuje UPC-a osobljem. TRVS se sastoji od osoblja AUVS i osoblja FUVS-a. TRVS uključuje napredni element nazvan TRVS-A koji obavlja procene i pokreće koordinaciju sa lokalnim nivoom i početno raspoređivanje vladinih resursa. Svaki region AUVS-a vodi jedan TRVS spreman za raspoređivanje u reagovanju na trenutne pretnje ili incidente.

TRVS obezbeđuje osoblje za UPC-a i obezbeđuje da su vladine rezerve na raspolaganju za ispunjavanje zahteva centralnog i onih lokalnog nivoa identifikovanih od SKK. Veličina i sastav TRVS-a je promenjiva, ovisno od prostiranja i veličine događaja.

Obično se organizaciona struktura TRVS-a sastoji od Koordinacione grupe UPC-a, Koordinacionog osoblja UPC-a i četiri sektora UPC-a (Operativu, Planiranje, Logistiku, Finansije/Administraciju).

TRVS-A se raspoređuje u ranim fazama jednog incidenta. Predvodi se od jednog rukovodioca tima iz AUVS-a, a sastoji se od programskog i pomoćnog osoblja i predstavnika odabranih agencija FUVS-a. Deo TRVS-A se raspoređuje u OCVS 112 ili u drugim životnim sredinama, da radi direktno sa opštinama kako bi dobijao informacija u vezi sa efektom događaja i identifikovao specifične zahteve opština za vladinu pomoć u upravljanju incidentom.

TRVS-A se konsultuje i koordinira sa vladinim, regionalnim i lokalnim subjektima da bi utvrdio mesto UPC-a i centra za mobilizaciju. TRVS-A razvija početnu analizu poznavanja situacije uključujući promene u topografiju uzrokovanu od incidenta, efekte na fizičku i društvenu životnu sredinu i dokumentaciju gubitaka izbegnutih od prethodnih mera sprečavanja kako bi poslužila kao osnova za strategije državne podrške.

Proaktivno vladino reagovanje na katastrofalne događaje

NPR postavlja politike, procedure i mehanizme za proaktivno vladino reagovanje na katastrofalne događaje. Katastrofalni događaj je svaki prirodni incident i uzrokovan od faktora čovek, uključujući terorizam, koji rezultira sa posledicama, štetama ili poremećaja izuzetno velikih nivoa koji loše utiču na

stanovništvo, infrastrukturu, životnu sredinu, ekonomiju, nacionalni moral i/ili vladine funkcije. Katastrofalni događaj može rezultirati na efekte dugog vremenskog perioda; obično odmah premašuje uobičajene resurse na raspolaganju regionalnim operativnim strukturama, lokalnim vlastima i privatnom sektoru u pogođenom području i značajno remeti vladine funkcije i hitne službe do te mere da se može ugroziti nacionalna bezbednost. Svi katastrofalni događaji su Incidenti nacionalnog karaktera.

Sprovođenje proaktivnih vladinih protokola

Protokoli za proaktivno vladino reagovanje najviše će se sprovesti na katastrofalne slučajeve, koji uključuju hemijske, biološke, radiološke, nuklearne i oružje za masovno uništenje ili zemljotrese velikog stepena ili druge prirodne i tehnološke katastrofe u ili blizu naseljenih područja.

Vodeći principi za proaktivno vladino reagovanje

Vodeći principi za centralno proaktivno reagovanje uključuju kao u nastavku:

- Primarna misija je spašavanje života; zaštita kritične infrastrukture, materijalnih dobara i životne sredine, kontrola događaja i očuvanje nacionalne bezbednosti.
- Standardne procedure u vezi zahteva za pomoć mogu se ubrzati ili (pod izuzetnim okolnostima), suspendovati uoči jednog događaja katastrofalnog stepena.
- Utvrđeni centralni resursi za reagovanje biće raspoređeni i započinju neophodne operacije, prema potrebi, za pokretanje aktivnosti za spašavanje života.
- Potpuna koordinacije sa regionima i opštinama će se dogoditi, ali proces koordinacije ne sme odlagati ili zaustaviti brzo raspoređivanje i korišćenje kritičnih resursa.

IV. RADNJE U OKVIRU UPRAVLJANJA INCIDENTOM

Ovaj deo plana opisuje radnje upravljanja incidentom poredeći se od početnog obaveštavanja o pretnji do ranih koordinacionih napora za procenu i narušavanje pretnje, prethodnog aktiviranja odgovarajuće FUVS strukture, raspoređivanje vladinih resursa u podršci operacija reagovanja i oporavka od incidenta. Ove radnje se ne dešavaju nužno po redu; većina se mogu preduzeti istovremeno na reagovanju prema pojedinačnim ili raznovrsnim pretnjama ili incidentima.

Slika 4 opisuje početne radnje u okviru upravljanja incidentom. U slučajevima kada se predviđa da je incident nacionalnog karaktera neizbežan ili kada se već dogodio, prethodna unutrašnja procena i koordinacija se obično obavljaju paralelno. U ovom slučaju, MUP se brzo kreće u pravcu koordiniranja višestruke vladine aktivnosti da bi uključilo kao što sledi: razmenu informacija, razvoj unutrašnjeg pravca delovanja, uzbunjivanje i raspoređivanje resursa, operativnu koordinaciju i druge pomoći prema potrebi, u konsultaciji i koordinaciji sa ministarstvima i drugim centralnim agencijama i pogođene jurisdikcije.

Obaveštenje i procena

Centralne organizacije, regionalne, lokalne, privatnog sektora i one nevladine izveštavaju pretnje, trenutne i moguće incidente koristeći određene komunikacione linije i kanale. OCMUP prima informacije vezane

za pretnje i operacije vezane za incidente ili moguće incidente i vrši početno utvrđivanje da koordinira aktivnosti centralne razmene informacija i upravljanja incidentima.

Obaveze za izveštavanje

OCVS centralnog, regionalnog, lokalnog, privatnog sektora i NVO-a su obavezni ili podstaknuti da izveštavaju informacije o incidentu u OCMUP, koji ista izveštava u SCSBK.

- **Ministarstva i centralne agencije:** Od ministarstava i centralnih agencija se zahteva da izveštavaju informacije u vezi sa trenutnih ili mogućih incidenata Nacionalnog karaktera u OCMUP. Ova informacija može uključiti:
 - Sprovođenje plana reagovanja u vanrednim situacijama ministarstva ili centralne agencije;
 - Radnje sprečavanja, reagovanja ili oporavka od incidenta nacionalnog karaktera za koji ministarstvo ili centralna agencija snosi odgovornost prema odgovarajućem zakonu ili uputstvu;
 - Dostavljanje zahteva za pomoć, ili prihvatanje zahteva od ministarstva ili druge centralne agencije u kontekstu incidenta nacionalnog karaktera;
 - Prihvatanje zahteva za pomoć od lokalne vlasti; NVO-a; ili privatnog sektora u kontekstu incidenta nacionalnog karaktera i
 - Sumnjive aktivnosti ili pretnje sa mogućim terorističkim vezama.

- **Regionalne centralne strukture:** Regionalne centralne strukture i strukture upravljanja vanrednim situacijama koriste postojeće mehanizme izveštavanja i podstiču se da izveštavaju informacije u vezi sa trenutnim ili mogućim incidentima nacionalnog karaktera u OCMUP, koristeći procedure postavljene od MUP-a. U ove informacije se uključuju:
 - Sprovođenje plana ili radnje upravljanja incidentom ili hitnog reagovanja za sprečavanje, reagovanje ili oporavak od incidenta nacionalnog karaktera;
 - Aktiviranje sporazuma o uzajamnoj pomoći u reagovanju na incidente koji zahtevaju vladinu pomoć.

- **Opštine:** Informacije vezane za incidente nacionalnog karaktera opštine saopštavaju kroz određene mehanizme u OCMUP u koordinaciji sa službenicima regionalnih struktura i odgovarajućih OCVS 112.

- **Privatni sektor/Nevladine organizacije:** Privatni sektor i nevladine organizacije se podstiču da saopštavaju informacije vezane sa trenutnim ili mogućim incidentima nacionalnog karaktera u OCMUP kroz postojeće mehanizme izveštavanja, kao i kroz organizacije za razmenu i analiziranje informacija.

Slika 4. Tok početnih radnji centralnog nivoa upravljanja incidentom

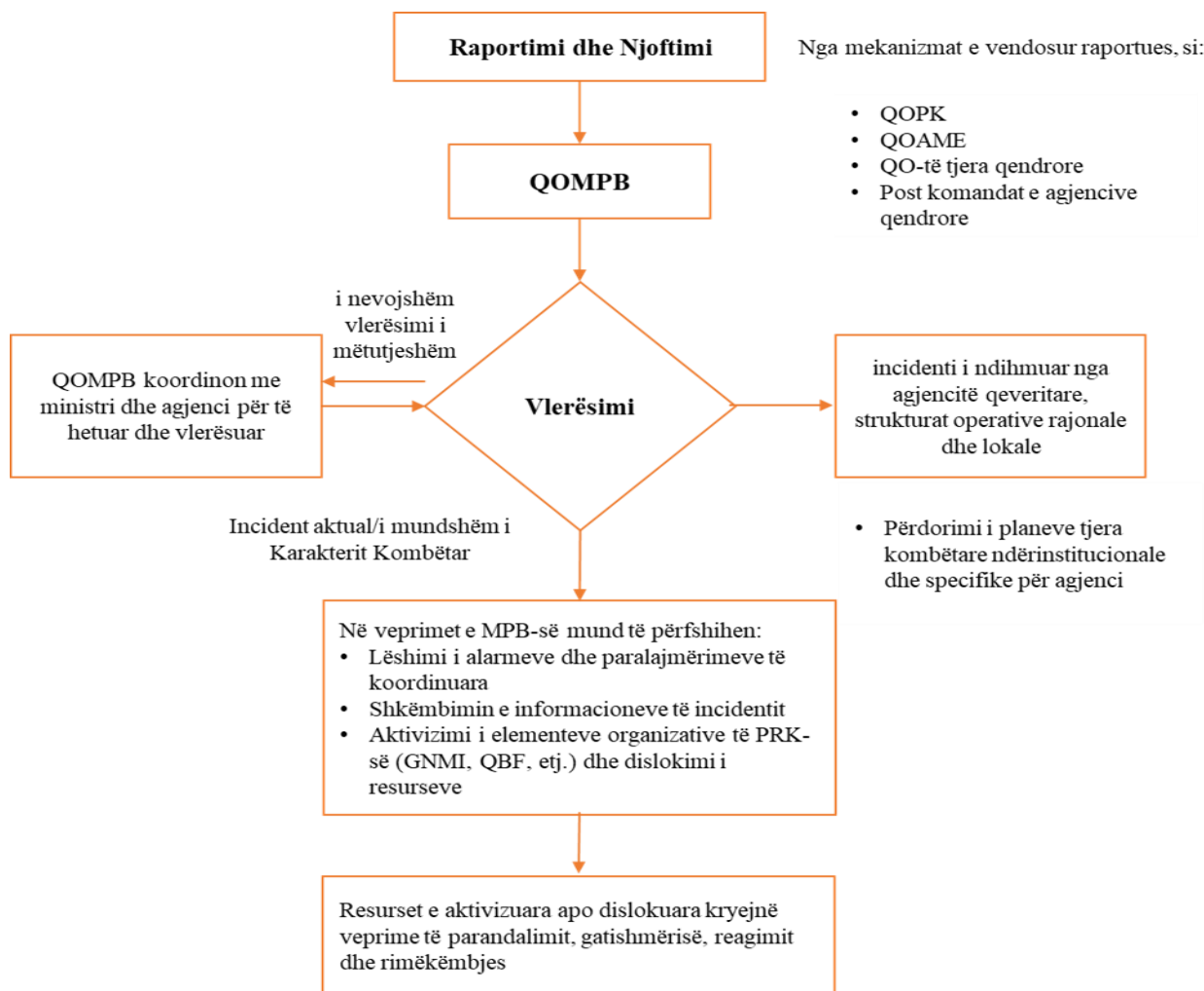
(Za detaljnije informacije o distribuciji upozorenja i biltena, pretnjama u rastu identifikovanim na centralnom nivou, postupcima aktiviranja, organizacionim elementima centralnih kancelarija, regionalnim operativnim elementima i poljskim elementima pogledajte Prilog 4.)

Zahtevi za pomoć od MUP-a

Zahtevi za pomoć od MUP-a mogu doći od predsednika opština, koji zahtevaju pomoć prema Zakonu o zaštiti od prirodnih i drugih nepogoda ili od centralnih agencija za potrebe međuinstitucionalne podrške. (Za detaljnije informacije pogledajte Prilog 5: Procedure za podnošenje zahteva za pomoć od MUP-a).

Radnje tokom incidenta

Kada se incident dogodi, prioritet od sprečavanja, spremnosti i smanjenja prelazi na aktivnosti brzog i neposrednog reagovanja za spašavanje života, očuvanja materijalnih dobara, životne sredine i društvene,

ekonomike i politike strukture pogođene zajednice.

Za ojačavanje početnog reagovanja na incident, nekoliko centralnih agencija mogu delovati u PKI kao prvi koji reaguju i učestvovati u strukturi ujedinjene komande. Kada se podiže UPC, njegova koordinaciona grupa postavlja centralne operativne prioritete. UPC obezbeđuje resurse u podršci UK i timovima za upravljanje incidentom koji razvijaju operacije na licu mesta kroz regionalne i one lokalne OCVS.

U zavisnosti od prostiranja i veličine incidenta, OCAUVS aktivira odgovarajuće FUVS (prema potrebi) da mobilize sredstva i raspoređuje resurse za podršku incidentu. OCAUVS pomaže raspoređivanje i transport TRVS-a i drugih timova i specijalizovanih kapaciteta u zavisnosti od prirode incidenta. Ostale radnje reagovanja uključuju postavljanje UPC-a i drugih poljskih okruženja i obezbeđivanje niza podrške za upravljanje incidentom, javnom zdravljju i drugim potrebama zajednice.

Radnje reagovanja, takođe uključuju radnje institucija za sprovođenje zakona, gašenja požara, hitne pomoći i hitne medicinske pomoći, hitne kontrole poplava; evakuacije, hitno javno informisanje, radnje preduzete za smanjenje dodatnih šteta, urbana potraga i spašavanje, postavljanje životnih sredina za masovnu brigu, snabdevanje zdravstvenim uslugama, hranom, pitkom vodom i drugim hitnim potrepštinama; čišćenje ruševina; hitna popravka kritične infrastrukture; kontrola, zadržavanje i premeštanje zagađivača životne sredine i zaštita zdravlja i bezbednosti osoba koje reaguju.

Tokom reagovanja na teroristički događaj, radnje institucija za sprovođenja zakona za sakupljanje i očuvanje dokaza i hapšenje počinioca zločina su od vitalnog značaja. Ove radnje se dešavaju paralelno sa operacijama neophodnog reagovanja za spašavanje života i zaštitu materijalnih dobara i usko se koordinišu sa naporima za sprovođenje zakona, da bi se pomoglo u sakupljanje dokaza bez uticaja na operacije u razvoju za spašavanje života.

U kontekstu jednog incidenta, kada se završe aktivnosti reagovanja i misije spašavanja života, fokus prelazi od operacija reagovanja na onih oporavka i, ako je moguće, na onih smanjene opasnosti. Sektor za planiranje UPC-a izrađuje plan demobilizacije za oslobađanje odgovarajućih komponenti.

Demobilizacija

Kada prisustvo centralizovane centralne koordinacije više nije potrebno u pogodnom području, Koordinaciona grupa UPC-a sprovodi plan demobilizacije za prenos odgovornosti i zatvaranje UPC-a. Nakon zatvaranja UPC-a, upravljanje i nadzor dugoročnih programa oporavka prelazi na pojedinačne agencije i centralne kancelarije, prema potrebi.

Izveštaj nakon radnje

U nastavku jednog incidenta, koordinaciona grupa UPC-a dostavlja izveštaj nakon radnje u MUP navodeći uspehe, probleme i ključna operativna pitanja koja imaju uticaja na upravljanje incidentom. Izveštaj uključuje potrebne povratne informacije od svih partnera iz centralnog, lokalnog, nevladinog i privatnog sektora učesnika u incident. Svaka uključena centralna agencija treba da vodi beleške o svojim aktivnostima da bi pomogla u pripremi njenog izveštaja nakon radnje. AUVS podržava i doprinosi ovoj aktivnosti.

V. KONTINUIRANO UPRAVLJANJE I ODRŽAVANJE PLANA

Održavanje plana

AUVS, u uskoj saradnji sa Kabinetom ministra MUP-a, odgovorna je za upravljanje i održavanje NPR-a. Redovna revizija NPR-a će se vršiti svake četiri (4) godine, i njegova dopuna-izmena će se vršiti periodično prema potreba uključivanja novih uputstava, zakonodavnih i proceduralnih izmena na osnovu lekcija izvučenih iz vežbi i trenutnih događaja. (*Za procedure pregleda i dopune-izmene plana, pogledajte Prilog 6*).